

Επικοινωνία

για τη νόσο Alzheimer

3ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ >> ΤΕΥΧΟΣ 16^ο >> ΕΤΟΣ 7^ο >> ΜΑΡΤΙΟΣ 2004

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER & ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

✓ Κάθε χρόνο μετά το Πάσχα ασθενείς, περιδάλπτοντες, επιστήμονες, εδελοντές και φίλοι των ασθενών με Άνοια τρώμε και διασκεδάζουμε μαζί στην καθιερωμένη μας γιορτή **"Το τσούγκρισμα του Αυγού"** Καλείσθε όλοι στις 16 Μαΐου το βράδυ στη Φοιτητική Λέσχη να γιορτάσουμε μαζί την Ανάσταση του Χριστού. (Είσοδος από Εγνατία απέναντι από το Πανεπιστήμιο Μακεδονία.)

✓ Φέτος δεν έχουμε Συνέδριο. Όμως διοργανώσαμε μαζί με τη Γ' Πανεπιστημιακή Νευρολογική Κλινική υπό την Αιγίδα της Πρυτανείας του Α.Π.Θ. Φοιτητική Ημερίδα στην οποία θα ακούσουμε ό,τι πιο καινούργιο και χρήσιμο για την Επιδημιολογία, την Παθογένεια, τη Διάγνωση και την Αντιμετώπιση της Άνοιας τύπου Alzheimer.

Καλείστε όλοι την Κυριακή 25 Απριλίου, στην Αίθουσα Τελετών του Α.Π.Θ., από τις 10:00 το πρωί μέχρι τις 10:00 το βράδυ. Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Αγαπητοί μου Φίλοι,
Σε Αναστάσιμο κλίμα δεν μπορεί κανείς να έχει καταθλιπτικό συναίσθημα. Επομένως το Πασχαλιάτικο Μήνυμα της Προέδρου μόνο αισιόδοξο θα μπορούσε να είναι. Με χαρά σας ανακοινώνουμε ότι γίνονται συντονισμένες προσπάθειες έτσι ώστε σύντομα να λειτουργήσει στην πόλη μας Ημερήσιο Κέντρο Φροντίδας 25 ασθενών με άνοια, το οποίο ήδη έχει εγκριθεί αλλά και σε άλλο χώρο 2^ο Ημερήσιο Κέντρο Φροντίδας με 15 ασθενείς, Οικοτροφείο με 15 ασθενείς καθώς επίσης και κινητή Μονάδα στήριξης της Οικογένειας σε όλο τον Νομό Θεσσαλονίκης.

Με αυτόν τον τρόπο 40 οικογένειες της Πόλης μας θα ανακουφισθούν κατά τη διάρκεια της ημέρας και επομένως οι νέοι περιδάλπτοντες θα μπορούν να εργάζονται. Δεκαπέντε ασθενείς, που δεν έχουν οικογένεια να τους φροντίσει, θα μείνουν στο Οικοτροφείο και θα απολαμβάνουν Φροντίδα από εξειδικευμένο προσωπικό και τέλος όσες οικογένειες θέλουν να φροντίσουν τα αγαπημένα τους πρόσωπα στο σπίτι τους θα έχουν στήριξη στο χώρο τους.

Επίσης σε επικείμενη συνάντηση με τον νέο Υπουργό Υγείας, αμέσως μετά το Πάσχα, δε τεθούν τα θέματα που απασχολούν όλους μας, όπως η δωρεάν χορήγηση Φαρμάκων, το Επίδομα Συμπαράστασης και η Δημιουργία ανάλογων Δομών της Πόλης μας και σε άλλες Πόλεις της Πατρίδας μας.

Εύχομαι με όλη μου την καρδιά, ο Αναστημένος μας Χριστός να είναι πάντα μαζί μας. #

Τσολάκη Μαγδαληνή

Υπάρχουν χώροι όπου μπορούν να αναπαυθούν οι αγαπημένοι μας ασθενείς...

ΓΡΑΜΜΗ

ΒΟΗΘΕΙΑΣ

24 ΩΡΕΣ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

2310 909 000

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αλεβιζόπουλος Γεώργιος (Αθήνα)
 Βαγενάς Βασίλειος (Θεσ/νίκη)
 Βασιλόπουλος Δημήτριος (Αθήνα)
 Βιολάκη Μερόπη (Αθήνα)
 Γεωργακάκης Γεώργιος (Χανιά)
 Δαβάκη Παναγιώτα (Αθήνα)
 Δέλγερης Νίκος (Πειραιάς)
 Ευκλείδη Αναστασία (Θεσ/νίκη)
 Θεοδωράκης Ιωάννης (Τρίκαλα)
 Ιεροδιακόνου Χαραλ. (Θεσ/νίκη)
 Καπινάς Κωνσταντίνος (Θεσ/νίκη)
 Καπρίνης Γεώργιος (Θεσ/νίκη)
 Καραγεωργίου Κλημεντίνη (Αθήνα)
 Κάζης Αριστείδης (Θεσ/νίκη)
 Μαϊλής Αντώνιος (Αθήνα)
 Μεντενόπουλος Γεώρ. (Θεσ/νίκη)
 Μούγιας Αθανάσιος (Αθήνα)
 Μπαλογιάννης Σταύρος (Θεσ/νίκη)
 Μυλωνάς Ιωάννης (Θεσ/νίκη)
 Οικονομίδης Δημήτριος (Θεσ/νίκη)
 Παπαναστασίου Ιωάννης (Αθήνα)
 Παπαπετρόπουλος Θεόδ. (Πάτρα)
 Παράσχος Ανδρέας (Θεσ/νίκη)
 Πετριόλης Γεώργιος (Αθήνα)
 Πήττας Ιωάννης (Θεσ/νίκη)
 Πλαϊτάκης Ανδρέας (Ηράκλειο)
 Ρουτσώνης Κορνήλιος (Θεσ/νίκη)
 Σιαμούλης Κωνσταντίνος (Θεσ/νίκη)
 Σάκκα Παρασκευή (Αθήνα)
 Σαμαρτζή Μαρία (Αθήνα)
 Σγουρόπουλος Παναγιώτης (Αθήνα)
 Σιτζόγλου Κώστας (Θεσ/νίκη)
 Τζίμος Ανδρέας (Θεσ/νίκη)
 Φιτσιώρης Ξενοφών (Θεσ/νίκη)
 Φόρτος Ανδρέας (Θεσ/νίκη)
 Φωτίου Φώτιος (Θεσ/νίκη)
 Χατζηαντωνίου Ιωάννης (Αθήνα)

Επιμέλεια:
 Τσολάκη Μαγδαληνή
 Βαρσαμπούλου Αναστασία

Το επίσημο επιστημονικό περιοδικό της εταιρίας για τη Νόσο Alzheimer και τις συναφείς διαταραχές είναι ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ.

Σελιδοποίηση - Φιλμ:

G **ΕΡΩΤΙΜΑΚΙ** 2310/ 427.424

Εκτύπωση:
LITHOGRAMMA 2310/ 323.141

Στόχοι

της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer & Συναφών Διαταραχών και του περιοδικού

Η Εταιρεία δημιουργήθηκε με στόχο:

1. Να προωθήσει την κατανόηση, την υποστήριξη καθώς και τη δράση όλων όσων έχουν οποιαδήποτε σχέση ή ενδιαφέρον που αφορά αυτή τη νόσο στα πλαίσια της ελληνικής επικράτειας.
2. Να εγκαταστήσει επαφή με άλλες όμοιες εταιρείες άλλων χωρών.
3. Να βοηθήσει στη δημιουργία Οίκων (Ξενώνων) που θα ανακουφίζουν την οικογένεια από τη φροντίδα του ασθενούς.
4. Να οργανώσει παραρτήματα της Εταιρείας σε ολόκληρη την Ελλάδα, ώστε τα οφέλη που θα προκύψουν από τις δραστηριότητές της να γίνουν κτήμα όλων των Ελλήνων.
5. Να ενθαρρύνει τη συγγραφική και εκπαιδευτική δραστηριότητα που θα απευθύνεται τόσο στους επαγγελματίες της υγείας όσο και σε εκείνους που δεν έχουν καμία σχέση με το χώρο αυτό.
6. Να βοηθήσει στη δημιουργία του κλίματος εκείνου, στην κοινωνία, που θα οδηγήσει στην όσο το δυνατόν μικρότερη περιθωριοποίηση των ασθενών και των οικογενειών τους, αλλά και στην πιο έγκαιρη αναζήτηση φροντίδας.
7. Να προωθήσει την επιστημονική έρευνα καθώς και την ταχεία εισαγωγή στη χώρα μας νέων θεραπευτικών μεθόδων.
8. Να οργανώσει παρεμβάσεις σε επίπεδο φορέων της Πολιτείας που διαμορφώνουν την οικονομική πολιτική και την πολιτική στο χώρο της υγείας.
9. Σκοπός της έκδοσης του περιοδικού είναι να απαντάει στα συνήδη ερωτήματα των συγγενών με Νόσο Alzheimer και Συναφείς Διαταραχές, να ανακοινώνει και να σχολιάζει τα καινούργια επιτεύγματα στο χώρο και ν' αποτελεί μέσο επικοινωνίας των ανθρώπων που φροντίζουν ασθενείς μέσω αλληλογραφίας.
10. Υπάρχει τηλεφωνική γραμμή βοήθειας:
 - α) **2310 909 000** όλο το 24ωρο, (Μετά από καταγραφή όλων των γραπτών ή τηλεφωνικών επικοινωνιών αναφέρουμε ότι δεχθήκαμε από 1-1-2003, 450 κλήσεις για βοήθεια και ενημέρωση).
 - β) Γραμματεία: **2310 925.802** ώρες 08:30-12:30.
11. Η σελίδα της Εταιρείας μας στο Internet:

www.alzheimer-hellas.gr

Η κατάθλιψη στη Νόσο Alzheimer

Παπανικολάου Α. Δημήτρης - Ιατρός

■ Τι είναι η νόσος του Alzheimer;

Η νόσος Alzheimer είναι μια νευροεκφυλιστική πάθηση. Χαρακτηρίζεται κλινικά από μία προοδευτική έκπτωση των νοητικών λειτουργιών του ανθρώπου, που οδηγεί σε διαταραχή στη λειτουργικότητα του πάσχοντος. Για παράδειγμα διαταραχές στη μνήμη, στον προσανατολισμό στο χρόνο και στο χώρο καθιστούν τον ασθενή δυσλειτουργικό στην καθημερινή ζωή, εξαρτημένο από τους ανθρώπους που το φροντίζουν. Κάποια στιγμή στην πορεία της νόσου εμφανίζονται νευροψυχιατρικές διαταραχές. Ο ασθενής είναι δυνατόν να εμφανίζει παραισθήσεις ή ψευδαισθήσεις, να διακατέχεται από άγχος ή να είναι απαθής.

Η κατάθλιψη αποτελεί μια από τις συνήθεις ψυχιατρικές διαταραχές που εμφανίζονται στη νόσο Alzheimer με ποσοστό που σε κάποιες μελέτες υπερβαίνει και το 80% αλλά συνηθέστερα κυμαίνεται για τη μείζονα κατάθλιψη στο 20-25% και τα υπόλοιπα καταθλιπτικά σύνδρομα στο 20-30%.

■ Τι είναι η κατάθλιψη;

Περιστασιακά όλοι μας κάποια στιγμή νιώθουμε λύπη, μελαγχολία, κατάθλιψη. Τα συναισθήματα αυτά, που έρχονται και φεύγουν και γενικά διαρκούν μικρό χρονικό διάστημα, θεωρούνται φυσιολογικά. Αποτελούν αντίδραση στις δυσκολίες και στο stress της καθημερινής ζωής και είναι μέρος της ζωής ενός υγιούς ανθρώπου.

Αυτό που στην ιατρική ονομάζουμε "κατάθλιψη" είναι κάτι περισσότερο σοβαρό. Είναι μια ιατρική πάθηση του εγκεφάλου με πολύ ειδικά συμπτώματα που διαρκούν περισσότερο από δύο εβδομάδες. Τα συμπτώματα είναι ενοχλητικά, επώδυνα και επίμονα σε βαθμό που να επηρεάζουν την επαγγελματική μας δραστηριότητα, τις προσωπικές και εργασιακές μας σχέσεις, την κοινωνική μας ζωή και τη λειτουργικότητά μας στην καθημερινή ζωή.

■ Ποια η σχέση της κατάθλιψης και της νόσου Alzheimer;

Οι ασθενείς που έχουν νοσήσει από κατάθλιψη εμφανίζουν αυξημένες πιθανότητες να προσβληθούν από την νόσο του Alzheimer. Δυνατόν η κατάθλιψη να προϋπάρχει ή να αποτελεί μια από τις πρώτες εκδηλώσεις της νόσου Alzheimer. Πιθανολογείται η ύπαρξη κοινών αιτιών, που οδηγούν σε νόσο Alzheimer αλλά και σε κατάθλιψη.

■ Ποιες ιδιαιτερότητες έχει η κατάθλιψη της νόσου Alzheimer;

Η κατάθλιψη που συνήθως εμφανίζεται στους ασθενείς με νόσο Alzheimer είναι ηπιότερη και

χαρακτηριστικά εμφανίζει διακυμάνσεις στην πορεία του χρόνου. Σε ένα ποσοστό 30-40% τα καταθλιπτικά συμπτώματα καθίστανται επίμονα. Στις μέρες μας η "Κατάθλιψη της νόσου Alzheimer" θεωρείται μια ιδιαίτερη παθολογική οντότητα, διακριτή από τα υπόλοιπα καταθλιπτικά σύνδρομα.

■ Ποια η επίδραση της κατάθλιψης στους ασθενείς με νόσο Alzheimer;

Δυσμενής είναι η επίδραση της κατάθλιψης στους ασθενείς με νόσο Alzheimer όπως αυτό φαίνεται από την επιδείνωση της ποιότητας ζωής σε σχέση με τους μη καταθλιπτικούς ασθενείς με νόσο Alzheimer, τη μεγαλύτερη έκπτωση στις λειτουργίες της καθημερινής ζωής, την αυξημένη επιθετικότητα και τη μεγαλύτερη πιθανότητα να οδηγηθούν σε ίδρυμα.

Επίσης σαφής είναι και η δυσμενής επίδραση στους ανθρώπους που φροντίζουν τους καταθλιπτικούς ασθενείς με νόσο Alzheimer.

Οι περιθάλποντες των καταθλιπτικών αυτών ασθενών εμφανίζουν αυξημένο ψυχικό φορτίο και μεγαλύτερη πιθανότητα να παρουσιάσουν και οι ίδιοι τους κατάθλιψη.

■ Πώς θα αναγνωρίσουμε τους ασθενείς με "κατάθλιψη της νόσου Alzheimer";

Ο ασθενής είναι λυπημένος και δεν αντλεί ευχαρίστηση από τις συνηθισμένες χαρές της ζωής, σε καθημερινή βάση για διάστημα μεγαλύτερο των δύο εβδομάδων.

Χάνει κάθε ενδιαφέρον για τη ζωή και αποσύρεται από την κοινωνική ζωή.

Δυνατόν να είναι ευερέδιστος, να μιλά με υποτιμητικό τρόπο για τον εαυτό του και αναφέρει ότι θέλει να πεθάνει.

Απώλεια της ενεργητικότητας, διαταραχές ύπνου και της όρεξης για φαγητό, αδυναμία να σταθεί ακίνητος ή και το αντίθετο δηλαδή βραδύτητα στη σκέψη, στην ομιλία και στις κινήσεις δυνατόν να αποτελούν συμπτώματα κατάθλιψης σε ασθενείς με νόσο Alzheimer.

■ Τι μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε έναν ασθενή με "κατάθλιψη της νόσου Alzheimer";

Πρέπει να γίνεται εγκαίρως αναζήτηση ιατρικής βοήθειας. Η διάκριση των καταθλιπτικών συμπτωμάτων από τα συμπτώματα της άνοιας απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις και κλινική εμπειρία και πρέπει να γίνεται μόνο από εξειδικευμένο ιατρό, ο οποίος θα μας συμβουλέψει πώς να αντιμετωπίζουμε τα συμπτώματα του ασθενή και θα συστήσει την κατάλληλη ψυχοθεραπευτική και φαρμακευτική αγωγή. #

Πρόγραμμα Εικαστικής Δραστηριότητας

Βαρσαμπούλου Αναστασία, Ψυχολόγος

Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν ασθενείς με άνοια σε όλα τα στάδια, σε εβδομαδιαίες συνεδρίες. Ενθαρρύνουμε την απεικονιστική έκφραση της εσωτερικής εμπειρίας και με αυτή την έννοια η τέχνη αναγνωρίζεται ως μια διαδικασία αυθόρμητης αναπαράστασης, που αποδεσμεύει το ασυνείδητο. Η διαδικασία έκφρασης μέσω των εικαστικών (χρώματα, κολάζ, χαρτί, κ.ά.) βασίζεται στην αναγνώριση του ότι θεμελιώδεις σκέψεις και συναισθήματα του ανθρώπου, που προέρχονται από το ασυνείδητο, βρίσκουν την έκφρασή τους στις εικόνες παρά στις λέξεις, έτσι αναγνωρίζεται η εικαστική δραστηριότητα σα μέσο μη λεκτικής επικοινωνίας. Είναι γνωστό ότι η καλλιτεχνική δημιουργικότητα αντικατροπτίζει, κατά μεγάλο μέρος, την προσωπικότητα του δημιουργού της. Η τέχνη στη θεραπεία θεωρείται μια βασική λειτουργία του κάθε ανθρώπου, που ο θεραπευτής θα χρησιμοποιήσει σαν εργαλείο για τη θεραπεία. Στα πλαίσια της ψυχοθεραπείας εκείνο που είναι σημαντικό δεν είναι η τεχνική, αλλά η έμπνευση, η στάση, και η εσωτερική δράση.

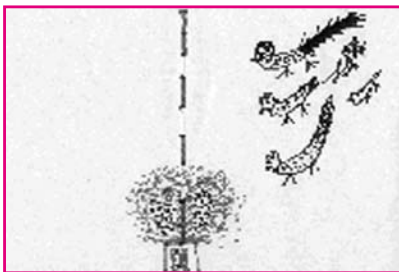
Η δημιουργική διαδικασία, στο βαθμό που μπορούμε να την ακολουθήσουμε, αποτελείται από την ασυνείδητη ενεργοποίηση μιας αρχέτυπης εικόνας και στην επεξεργασία και τη διάπλαση αυτής της εικόνας σε ένα τελειωμένο έργο. Δίνοντάς της μορφή, το άτομο τη μεταφράζει στη γλώσσα του παρόντος, επιτρέποντάς μας να ξαναβρούμε το δρόμο της επιστροφής προς της βαθύτερες πηγές της ζωής. Έτσι η τέχνη αντιπροσωπεύει μια διαδικασία αυτορύθμισης της ζωής, με τον ίδιο τρόπο που η μονομέρεια της συνειδητής στάσης του ατόμου, διορθώνεται από τις αντιδράσεις του ασυνείδητου.

ΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Μέσα από τη διαδικασία της εικαστικής δραστηριότητας δημιουργούμε τη διαδικασία της αλλαγής στη συνειδητότητα και τη συμπεριφορά. Το ψυχοθεραπευτικό μοντέλο που χρησιμοποιούμε είναι η ψυχοθεραπεία Gestalt. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας γίνεται μεταβίβαση του νοήματος μίας φόρμας-σχήματος σε ένα άλλο, ενός συμβόλου στον εσωτερικό εαυτό του ασθενούς, αλλά και το αντίστροφο. Γι αυτό η δημιουργικότητα και η ψυχοθεραπεία είναι εσωτερικά

συνδεδεμένες σ' ένα θεμελιώδες επίπεδο με τη μεταβίβαση, τη μεταφορά και την αλλαγή, ενώ η αντίληψη δεν αποτελεί την πρωταρχική φάση της συνειδησης, είναι μια μεταγενέστερη λειτουργία, αποκτημένη σιγά-σιγά μέσω ενός ονείρου, το οποίο συμβολίζει τις δικές του εξωτερικές συνθήκες και συνεπώς είναι συναφές με το πεπρωμένο του. Με το συνεχή εκφυλισμό των

εγκεφαλικών κυττάρων, η "ενέργεια" του ασθενή είναι μπλοκαρισμένη. Την αντίσταση αυτή του ασθενή τη βιώνει ο θεραπευτής και στόχος του είναι να βρει τα σημεία του μπλοκαρίσματος. Αρκετά μεγάλο μέρος της διαδικασίας βασίζεται και στην προφορική επικοινωνία, εφόσον ο ασθενής έχει ακόμα την ικανότητα αυτή.

Προσπάθεια απεικόνισης των "δύο κόσμων", του εσωτερικού εαυτού και του περιβάλλοντος.

"Ταξιδεύοντας"

ΧΡΟΝΟΣ

Η δημιουργική διαδικασία γίνεται στο εδώ και τώρα, αφού η πραγματικότητα υπάρχει πάντοτε στο παρόν και αυτή η διαδικασία αρχίζει με τις αισθήσεις και τη φαινομενολογία.

Ο Carl Rogers επισημαίνει ότι ο φαινομενολογικός κόσμος, είναι ο κόσμος

που βιώνουμε την κάθε στιγμή.

Αν στην ερώτηση τι νιώθω αυτή τη στιγμή απαντήσω "τίποτα", μπορεί κανείς με σιγουριά να σκεφτεί ότι αυτή τη στιγμή ζω

σ' ένα κόσμο χρωματισμένο από το "τίποτα". Κάποιοι θεραπευτές αντί να δεχθούν με σεβασμό αυτό το τίποτα, πιέζουν τυραννικά για μια πιο πλήρη απάντηση, σαν το τίποτα να μην είναι απάντηση! Μέσα από τη δημιουργία μιας ζωγραφιάς μπορούμε να γεφυρώσουμε το τώρα με το τότε που στον ανοϊκό ασθενή το τότε είναι αφάνταστα πιο ζωντανό στη μνήμη του και το χρειάζεται για να γεμίσει το κενό που βιώνει στο τώρα.

ΧΩΡΟΣ

Η εμπειρία μου, η πραγματικότητά μου, συμβαίνει "εδώ" όπου είμαι. Το εύρος του "εδώ", καθορίζεται από το χώρο που καταλαμβάνω κι από το εύρος των αισθήσεών μου. Από το σημείο αυτό της επαφής που έχει ο ασθενής με το αντικείμενο, ξεκινά ο θεραπευτής την εικαστική δραστηριότητα. Το σημείο αυτό επαφής του ασθενούς, εξαρτάται από το στάδιο της άνοιας στο οποίο βρίσκεται και φυσικά είναι διαφορετικό για τον κάθε ασθενή. Γνωρίζουμε δηλαδή το χώρο ως συνάρτηση της προσωπικής αναφοράς, ως γεγονός σχέσης, που δεν εξαντλείται υποχρεωτικά στις ποσοτικές διαστάσεις της συμβατικής μέτρησης. Μέσα από αυτό το τρόπο προσέγγισης, δίνουμε στον ασθενή τη δυνατότητα να υπάρχει σε ένα αδιάστατο χώρο, όπως είναι η σχέση του με το θεραπευτή κατά τη διάρκεια της εικαστικής δημιουργίας. Έτσι μπορεί να αναδειχθεί η υπαρξιακή μοναδικότητά του, σε αυτό το στάδιο της άνοιας που βρίσκεται και όχι σε εκείνο των απαιτήσεων του περιβάλλοντός του, ενδυναμώνοντας την αυτοπεποίθησή του, ολοκληρώνοντας έστω και προσωρινά την ελλειμματική εικόνα του εαυτού του.

ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΦΟΝΤΟ

Άλλο σημαντικό στοιχείο στην εικαστική θεραπευτική διαδικασία είναι η μορφή και το φόντο. Το υγιές άτομο έχει την ικανότητα να ξεχωρίζει την εμπειρία του μορφή-(figure) και να τη σχηματοποιεί, να τη διαφοροποιεί από εκείνα που δεν τον ενδιαφέρουν άμεσα -φόντο- (background).

Στα ανοϊκά άτομα υπάρχει σύγχυση ανάμεσα στη μορφή - φόντο. Υπάρχει έλλειψη σκοπιμότητας και αδυναμία εστίασής τους στη κυρίαρχη ανάγκη τους. Όσο αυξάνεται η επίγνωση (awareness) τους, τόσο αρχίζουν και συνδέονται με τη μορφή της ανάγκης τους και πραγματικά μπορούν η προσπαθούν, στο βαθμό που τους το επιτρέπει η ασθένειά τους να την εκφράσουν και με τα υλικά που έχουν επιλέξει, δίνοντάς την σχήμα-χρώμα.

"Δάσος"

Έτσι μέσα στην εικαστική διαδικασία, το άτομο κινητοποιείται για να αποκτήσει την επίγνωση (awareness) του εαυτού του, του σώματός, των συναισθημάτων, του περιβάλλοντος.

♦ Μαθαίνει να αναγνωρίζει τη δική του προσωπική εμπειρία, από να την προβάλλει στους άλλους.

♦ Μαθαίνει να αναγνωρίζει τις ανάγκες του, αναπτύσσοντας ικανότητες για να τις ικανοποιήσει.

♦ Ωθείται στο να βιώσει τη δύναμή του και την ικανότητα να υποστηρίξει τον εαυτό του χωρίς να ενοχοποιεί τον εαυτό του ή τους άλλους.

♦ Γίνεται ευαίσθητος με τους ανθρώπους γύρω του - μαθαίνει να εμπιστεύεται.

♦ Μαθαίνει να παίρνει την ευθύνη για τις ενέργειές του και τις συνέπειές τους.

♦ Αισθάνεται βολικά με τον εαυτό του και με τη δυνατότητα έκφρασης των εμπειριών του.

"Χρωματική σύνδεση"

Κατά τη διαδικασία της δραστηριότητας:

♦ Εξομαλύνονται οι συναισθηματικές συγκρούσεις (θυμός) του ασθενούς με τον περιθάλλοντά του, και με τον ίδιο τον εαυτό του.

♦ Δουλεύονται οι απώλειες, όπως είναι η απώλεια της μνήμης ή της λεκτικής επικοινωνίας.

♦ Εξασκείται η υπάρχουσα μνήμη και γενικότερα οι αισθήσεις.

♦ Ανατροφοδοτείται η δημιουργικότητα και η αυτοεκτίμηση του ασθενούς. #

Ασθενείς με Νόσο Alzheimer απαιτούν λιγότερη επίβλεψη & φροντίδα όταν ακολουθούν θεραπεία με **ΓΚΑΛΑΝΤΑΜΙΝΗ**

Σύμφωνα με νεότερα επιστημονικά δεδομένα, οι ασθενείς με ήπια - μέτρια νόσο Alzheimer που ακολουθούν θεραπεία με γκαλανταμίνη, το νεότερο χρονικά αναστολέα της ακετυλοχολινεστεράσης που παρουσιάζει διπλό τρόπο δράσης, απαιτούν λιγότερο χρόνο επίβλεψης και φροντίδας από τους περιδάλποντές τους, σε αντίθεση με τους ασθενείς που δεν ακολουθούν τη συγκεκριμένη θεραπεία.

Περισσότεροι από 15 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως πάσχουν σήμερα από τη νόσο Alzheimer, με δυσκολίες στη νοητική λειτουργία, διαταραχές στη συμπεριφορά τους και απώλεια της ικανότητας αυτόεξυπηρέτησης.

Στα αρχικά στάδια της νόσου, οι ασθενείς επιζητούν βοήθεια σε πιο πολύπλοκες διαδικασίες, όπως η διαχείριση οικονομικών ή νομικών θεμάτων. Καθώς, όμως, η νόσος εξελίσσεται, οι ασθενείς χρειάζονται βοήθεια ακόμη και στις πιο απλές και βασικές δραστηριότητες της καθημερινής ζωής, όπως το ντύσιμο, το πλύσιμο και η προσωπική περιποίηση. Η φροντίδα αυτή παρέχεται από τους περιδάλποντες, όπως καλούνται είτε τα μέλη του οικογενειακού περιβάλλοντος, είτε οι επαγγελματίες υγείας (π.χ. επισκέπτες υγείας, νοσηλευτές, κοινωνικούς λειτουργούς κ.α.). Οι περιδάλποντες είναι επίσης υπεύθυνοι και

για την επίβλεψη των ασθενών, καθώς στα προχωρημένα στάδια της νόσου οι ασθενείς περιπλανώνται άσκοπα, με κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού από πτώσεις ή εμφανίζουν σοβαρές διαταραχές της συμπεριφοράς και απαιτούν 24ωρη παρακολούθηση και επίβλεψη. Η φροντίδα και επίβλεψη που παρέχεται στους ασθενείς από τα μέλη του οικογενειακού περιβάλλοντος συνδέεται τις περισσότερες φορές με αισθήματα κόπωσης, άγχους και απόγνωσης στους ίδιους τους περιδάλποντες, αισθήματα που οδηγούν σταδιακά στην κοινωνική απομόνωση, επιβαρύνοντας παράλληλα την ποιότητα ζωής τους.

Καθώς η νόσος εξελίσσεται, το φορτίο που δέχονται οι φροντιστές - ψυχολογικό, οικονομικό, κοινωνικό - μπορεί να γίνει τόσο δυσβάσταχτο, ώστε να τους οδηγήσει στην απόφαση να παραπέμψουν τον ασθενή σε ίδρυμα, μακριά από το οικογενειακό περι-

ΚΕΝΤΡΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ "ΠΑΝΑΓΙΑ"

Στο κέντρο φροντίδας ηλικιωμένων "ΠΑΝΑΓΙΑ" μπορούν να φιλοξενηθούν:

- Ηλικιωμένα άτομα που έχουν ανάγκη φροντίδας.
- Μοναχικά άτομα που χρειάζονται περιποίηση.
- Άτομα με άνοιες όπως η γεροντική άνοια και η άνοια τύπου Alzheimer.
- Ανάπηρα άτομα και άτομα τα οποία έχουν πολλαπλές ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.)
- Άτομα με διάφορα κινητικά προβλήματα.
- Άτομα των οποίων η διαβίωση στο σπίτι είναι δύσκολη λόγω διαφόρων κοινωνικών προβλημάτων.

Υπεύθυνοι:

Σιδηρόπουλος Στέλιος 6977.769469
Καραντάνα Καίτη 6976.652804

Εκεί που η πεντακάθαρη ελληνική θάλασσα συναντάει το βουνό των αρχαίων θεών, τον Όλυμπο, έχουμε δημιουργήσει το Κέντρο Φροντίδας Ηλικιωμένων "ΠΑΝΑΓΙΑ"!

Αναλαμβάνουμε και φιλοξενούμε ανθρώπους τρίτης ηλικίας, που μπορεί να έχουν κινητικά προβλήματα ή πάσχουν από γεροντική άνοια και τους προσφέρουμε όλα όσα έχουν ανάγκη, για όσο χρονικό διάστημα εσείς κρίνετε ότι χρειάζεται να μείνουν κοντά μας. Σε ένα ιδανικό μέρος διαβίωσης, με έναν μοναδικό συνδυασμό βουνού και θάλασσας, χωρίς ίχνος υγρασίας. Ένα αναπαυτικό περιβάλλον, στην καρδιά της φύσης, με θέα μαγευτική και τεράστια αυλή, που ενδείκνυται για περίπατους και δημιουργική απασχόληση.

Το εξειδικευμένο και έμπειρο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, αγκαλιάζει με αξιοπρόσεκτη φροντίδα, σεβασμό και στοργή τα αγαπημένα σας πρόσωπα. Σε ένα χώρο υψηλής αισθητικής, με μεγάλη τραπεζαρία, ξεχωριστή καφετέρια, ευρύχωρα μονόκλινα, δίκλινα και τρίκλινα δωμάτια.

βάλλον που τις περισσότερες φορές λειτουργεί ευεργετικά.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οποιαδήποτε θεραπευτική παρέμβαση που θα μπορούσε να ενισχύσει τη λειτουργικότητα του ασθενούς με ήπια-μέτρια νόσο Alzheimer και θα τον καθιστούσε περισσότερο ανεξάρτητο, θα είχε παράλληλα να προσφέρει και σημαντικά οφέλη ως προς την ελάφρυνση του περιδάλποντα, δεδομένο που μέχρι σήμερα καμία εγκεκριμένη θεραπεία δεν είχε επιδείξει. Μια τέτοια θεραπευτική παρέμβαση θεωρείται σήμερα ότι αποτελεί η χορήγηση γκαλανταμίνης στους ασθενείς με ήπια-μέτρια νόσο Alzheimer. Η γκαλανταμίνη, ο νεότερος χρονικά αναστολέας της ακετυλοχολινεστεράσης με πρόσθετη δράση στους νικοτινικούς υποδοχείς (διπλός τρόπος δράσης), έχει αποδείξει ότι ενισχύει τη γνωστική λειτουργία και τη λειτουργικότητα του ασθενούς, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει σε σημαντικό βαθμό τις διαταραχές συμπεριφοράς. Με βάση τα δεδομένα από 2 σημαντικές κλινικές μελέτες σε 825 ασθενείς με νόσο Alzheimer αποδείχθηκε ότι, η καλή κατάσταση των ασθενών σε γκαλανταμίνη οδηγεί σε σημαντική ελάφρυνση των περιδαλπόντων τους. Περισσότερο από τα 2/3 των περιδαλπόντων που επιβλέπουν ασθενείς σε γκαλανταμίνη μείωσαν το βαθμό καταπόνησής τους, μόλις από τους 3 πρώτους μήνες θεραπείας με γκαλανταμίνη. Οι ασθενείς αποδείχθηκαν περισσότερο λειτουργικοί από τους ασθενείς που δεν ακολούθησαν τη συγκεκριμένη θεραπεία, σε σημείο που να μπορούν να μείνουν χωρίς επιβλεψη για περισσότερο χρόνο την ημέρα. Αυτά θεωρούνται τα πρώτα επίσημα δεδομένα για τα οφέλη της γκαλανταμίνης, τόσο στους ασθενείς με νόσο Alzheimer, όσο και στους ανθρώπους που φροντίζουν τους ασθενείς, τους περιδάλποντες.

Τα παραπάνω σημαντικά αποτελέσματα της γκαλανταμίνης αποδίδονται στο διπλό τρόπο δράσης της: στην ενίσχυση της ακετυλοχολίνης, του χημικού αγγελιοφόρου που θεωρείται υπεύθυνος για την επικοινωνία των νευρικών κυττάρων του εγκεφάλου, και στην τροποποίηση των νικοτινικών υποδοχέων που ενισχύουν περαιτέρω τη διαθεσιμότητα της ακετυλοχολίνης. Η γκαλανταμίνη διατίθεται στη χώρα μας με το εμπορικό όνομα Reminyl®.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Reminyl® απευθυνθείτε στο Ιατρικό Τμήμα της Janssen-Cilag, τηλ. 210 6140061. #

Τα νέα του Exelon

Mια νέα μελέτη αποδεικνύει ότι το Exelon, εκτός από τα οφέλη που προσφέρει στους ασθενείς με Νόσο Alzheimer, έχει θετικά αποτελέσματα και στους ασθενείς με Αγγειακή Άνοια. Η μελέτη δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό American Journal of Alzheimer's Disease and other Dementias (Vol 18, No 5, Σεπτέμβριος- Οκτώβριος 2003, 265-271). Ο τίτλος της είναι: "Η ριβαстиγμίνη στην υποφλοιώδη Αγγειακή Άνοια: μια τυχαίοποιημένη, ελεγχόμενη, ανοικτή 12μηνη μελέτη σε 208 ασθενείς".

Η μελέτη διήρκεσε 12 μήνες. Συγκρίθηκαν δύο ομάδες ασθενών: η μία έλαβε Exelon ενώ η άλλη ακετυλοσαλικυλικό οξύ (ασπιρίνη 100 mg/ημέρα). Μετά 12 μήνες θεραπείας με Exelon, παρουσιάστηκε σημαντική βελτίωση των διαταραχών της συμπεριφοράς των ανοϊκών ασθενών (που αξιολογήθηκε με την κλίμακα BEHAVE-AD). Αντίθετα, οι ασθενείς που έλαβαν ακετυλοσαλικυλικό οξύ παρουσίασαν σημαντική επιδείνωση στο ίδιο διάστημα. Ιδιαίτερως σημαντικά οφέλη παρουσιάστηκαν όσο αφορά τα προβλήματα ύπνου των ασθενών, τα οποία μειώθηκαν σημαντικά στους ασθενείς που έλαβαν Exelon (ενώ επιδεινώθηκαν στους ασθενείς που έλαβαν ασπιρίνη). Επίσης, το Exelon βελτίωσε σημαντικά τις ψευδαισθήσεις των ασθενών με υποφλοιώδη Αγγειακή Άνοια. Οι ερευνητές αξιολόγησαν επίσης τα συμπτώματα κατάθλιψης των ανοϊκών ασθενών (με την Γηριατρική Κλίμακα Κατάθλιψης). Διαπιστώθηκε ότι μετά 12 μήνες θεραπείας με Exelon, τα συμπτώματα κατάθλιψης ήταν σημαντικά μειωμένα σε σύγκριση με την αρχική κατάσταση των ασθενών. Επίσης οι ασθενείς που έλαβαν Exelon είχαν μικρότερη επιδείνωση της γνωστικής λειτουργίας σε σύγκριση με τους ασθενείς που έλαβαν ασπιρίνη. Οι ερευνητές τόνισαν ότι το Exelon ήταν καλά ανεκτό από τους ασθενείς. Δεν εμφανίστηκαν σημαντικές ανεπιθύμητες ενέργειες και κανείς ασθενής δεν χρειάστηκε να διακόψει τη μελέτη. #

Το **Aricept** διατηρεί τη λειτουργική δραστηριότητα του εγκεφάλου σε ασθενείς με Νόσο Alzheimer

Το Aricept είναι ένας αναστολέας χολινεστεράσης που σε ελεγχόμενες με εικονικό φάρμακο μελέτες, έχει αποδείξει ότι βελτιώνει την νοητική λειτουργία και τις διαταραχές συμπεριφοράς, ενώ βοηθάει και στη διατήρηση των δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής.

Σύμφωνα με μελέτη που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2003 στο American Journal of Geriatric Psychiatry, το Aricept επιπλέον διατηρεί και τη λειτουργική δραστηριότητα του εγκεφάλου.

Σκοπός της μελέτης ήταν να απαντηθεί το ερώτημα αν το Aricept απλά βελτιώνει τα συμπτώματα της Νόσου Alzheimer ή αν επιδρά και στις αλλαγές που συμβαίνουν στον εγκέφαλο των ασθενών.

Στην συγκεκριμένη μελέτη 28 ασθενείς με άνοια τύπου Alzheimer έλαβαν είτε Aricept είτε εικονικό φάρμακο για διάστημα 6 μηνών. Η λειτουργική δραστηριότητα του εγκεφάλου αξιολογήθηκε ελέγχοντας το μέσο μεταβολισμό της γλυκόζης σε διάφορες περιοχές του εγκεφάλου με τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων (PET).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα διατηρήθηκε ο μέσος μεταβολισμός της γλυκόζης στον εγκέφαλο των ασθενών που έλαβαν Aricept σε αντίθεση με την μείωση που παρατηρήθηκε στους ασθενείς που έλαβαν εικονικό φάρμακο μετά από 6 μήνες αγωγή (Εικ.1).

Ο Dr.Tune από το νοσοκομείο της Ατλάντας που ηγείται της ερευνητικής ομάδας δήλωσε ότι η διατήρηση του μεταβολισμού της γλυκόζης υποδηλώνει ότι το Aricept επιδρά και στην εξέλιξη της νόσου. Ο μηχανισμός που το επιτυγχάνει αυτό δεν είναι ακόμα γνωστός και χρειάζεται περαιτέρω έρευνα. #

Αντιπροσωπευτικές τομογραφίες PET από δύο ασθενείς

Εναρξη

6 μήνες

Placebo

Μέσος μεταβολισμός γλυκόζης μετά από 6 μήνες αγωγή με placebo -7%

Εναρξη

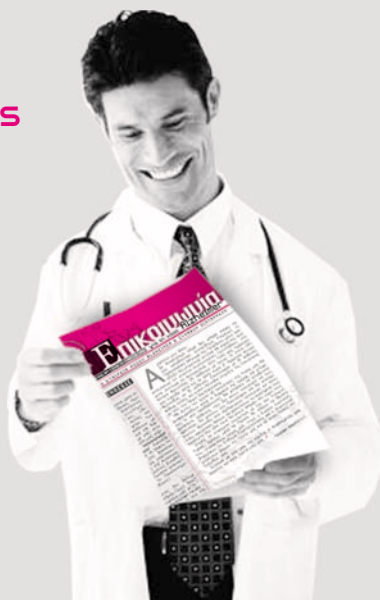
6 μήνες

Aricept

Μέσος μεταβολισμός γλυκόζης μετά από 6 μήνες αγωγή με Aricept +2%

Προς τους ενδιαφερόμενους επαγγελματίες

Οι ενδιαφερόμενοι επαγγελματίες για τη διαφημιστική προβολή των προϊόντων τους στο περιοδικό **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΣΟ ALZHEIMER**, μπορούν να απευθύνονται στο τηλ. **2310/ 90 9000**.

ανακοίνωση

Ανακοινώνεται από την Εταιρεία ότι όσοι ασθενείς δεν είναι σε θέση να μετακινηθούν για την μεταφορά τους σε Νοσοκομείο ή οπουδήποτε αλλού, μπορούν να επικοινωνούν με τον κ. Σμίλτο Αθανάσιο στο τηλ. 6977 268 068.

Είναι TAXI ανάλογα διαμορφωμένο και κοστίζει ελάχιστα χρήματα.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ **ΕΥΔΟΚΙΑΣ ΚΑΤΩΠΟΔΗ** ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- Καλημέρα κ. Τάσο, έχετε μέρες να έρδετε!
- Ναι κ. Ιβόνη και είμαι πολύ στεναχωρημένος που δε μπόρεσα να έρθω νωρίτερα. Τι κάνει το κορίτσι μου;
- Όλους εδώ τους έχει πιάσει μια ίωση, σαν γρίπη και δεν είναι πολύ καλά. Μήπως δε πρέπει να την αγκαλιάσετε σήμερα, για να μην αρρωστήσετε και σεις.

Έτσι με υποδέχθηκε η κ. Ιβόνη που προσέχει και περιποιείται τη Νίκη μου. Αν είναι δυνατόν να μην αγκαλιάσω, να μην χαϊδέψω, να μην φιλήσω τη Νίκη μου! Καθόταν στο δωμάτιό της, στη συνηθισμένη πολυθρόνα, πλησίασα από πίσω της κι όταν έφθασα μπροστά της και με είδε ξαφνικά, μπορείτε να φανταστείτε τι έκανε; Τι λάμψη ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό της! Άπλωσε τα χέρια της κι έβαλε μέσα το πρόσωπό μου! Τα μάτια της όλο γλύκα! Προσπαθεί να μου μιλήσει και δε μπορεί! "Αγάπη μου γλυκιά, γλυκό μου κορίτσι τι κάνεις; Πως είσαι; Σ' αγαπώ πολύ!" Παίρνω μια καρέκλα και κάθομαι κοντά της καθώς εκείνη με κοιτάζει στα μάτια. Θέλει να μου πει χίλια δυο, το βλέπω, αλλά... αυτή είναι η ασθένεια Alzheimer!

Τα μάτια μου δε ξέρω αν κλαίνει, στη ψυχή μου όμως ξέρω πολύ καλά τι γίνεται...

Πόσο θα' δελα να είμαι κοντά της κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό, κάθε στιγμή!

"Γλυκό μου κορίτσι δε σου έφερα σήμερα γλυκό, σου έφερα μουσταλευριά!"

Όλα αυτά τα λέω αργά - αργά με τη σκέψη και την ελπίδα ότι θα με καταλάβει. Νομίζω ότι κάτι καταλαβαίνει. Ίσως έτσι θέλω, έτσι με ευχαριστεί. Της δείχνω το κυπελλάκι με τη μουσταλευριά, το βλέπει, χαίρεται σα μικρό παιδί, προσπαθεί ν' απλώσει το χέρι της. "Όχι", της λέω, "θα στη δώσω εγώ!" Γι' αυτό έρχομαι από νωρίς, για να την ταΐσω και αργότερα φεύγω. Γελάει, ανοίγει το στόμα της, και με τα μάτια της με ευχαριστεί. Αργά - αργά τρώει τη μουσταλευριά κι όταν τελειώνει τη σκουπίζω, τη φιλάω, της φιλάω τα χέρια, τη χαϊδεύω, της κάνω λίγη γυμναστική. Διαπιστώνω ότι της

αρέσει η γυμναστική, της τρίβω την πλάτη, της σηκώνω τα χέρια, σε κάποιες ασκήσεις μάλλον πονάει λίγο και κατσουφιάζει, αμέσως την αγκαλιάζω, τη φιλάω και έτσι περνάει ...λίγο το κακό! Νιώθω αμυχανία, δε ξέρω τι να κάνω, γελάω, γελάει κι εκείνη! Μου αρέσει, γελάω αλλά... αλλά δε μπορώ να ξεχνώ, η Νίκη μου έχει Alzheimer!

Πως περνάγαμε! Της είχα μάθει να είναι και χειμερινή κολυμβήτρια, εκείνη που και τον Αύγουστο ακόμα με δυσκολία έμπαινε στη θάλασσα. Ήταν πενήντα οκτώ χρόνων, όταν μια μέρα μόλις έκλεισε το φαρμακείο της, πήγε επίσκεψη στο σπίτι της κόρης μας. Άφησε το αυτοκίνητό της κάτω, αλλά δεν έβαλε ούτε χειρόφρενο ούτε ταχύτητα.

Ευτυχώς μπροστά ήταν παρκαρισμένο το υπεραστικό λεωφορείο του γείτονά μας κι έπεσε επάνω, διαφορετικά θα πήγαινε στο ρέμα! Αργότερα διαπίστωσα στο φαρμακείο το μεγάλο χρέος στα τιμολόγια της, πάνω από 2 500 000 δρχ. Έδινε φάρμακα και ζητούσε μικρότερη αξία, κι ανάλογα με το φιλότιμο του πελάτη. Όταν διαπίστωνε το λάθος της τη διόρθωνε. Έτσι χειροτέρευε η κατάσταση.

Καλό μου κορίτσι, που με μεγάλη αγωνία περιμένεις πότε θα κλείσεις το φαρμακείο, να βγεις στη σύνταξη, και να χαρείς κάπως διαφορετικά τη ζωή σου!

Πάνε πέντε χρόνια από τότε! #

Αθήνα, Κηφισιά, 15/11/03
Αναστάσιος Στεφανίδης

Δ Ι Ο Ρ Θ Ω Σ Η

Το σωστό όνομα στη στήλη του περιθάλποντα του προηγούμενου τεύχους είναι **Ελένη Λέκκα - Μαρκάτη.**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΑΠΡΙΛΙΟΥ – ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ

<i>Βιολογικοί Δείκτες στο εγκεφαλονωτιαίο υγρό στη νόσο Alzheimer</i>	Πετσάνης Κώστας, Ιατρός
<i>Εφαρμοσμένες Γνωστικές Συμπεριφορικές Τεχνικές για τη Ρύθμιση του Στρες Φροντιστών Ασθενών με Νόσο Αλζχάιμερ</i>	Ροδαφνός Άγγελος, Διευθυντής Τμήμ. Ψυχολογίας, City Liberal Studies
<i>Η σημασία της νευρολογικής εκτίμησης και Η χρησιμότητα της γνωστικής αποκατάστασης</i>	Κουντή Φωτεινή, Ψυχολόγος
<i>Σαχαροδιαβήτης και Νοητικές Διαταραχές</i>	Παιδαράκη Μαρία, Ιατρός
<i>Τράπεζα Εγκεφάλου</i>	Βασιλειάδης Γιώργος, Ιατρός
<i>Η συμπεριφορά του ανοϊκού οδηγού</i>	Οικονομίδης Δημ, Ιατρός
<i>Πένθος</i>	Κακογιάννη Νίτσα, Ψυχολόγος
<i>Βελονισμός και τρίτη ηλικία</i>	Κριτίδου Θάλεια, Ιατρός
<i>Φυσικοθεραπεία και Alzheimer</i>	Βαλαβανίδου Κατερίνα, Φυσικοθεραπεύτρια
<i>Ιχνοστοιχεία και Alzheimer</i>	Λήδα Κοβάτση, Ιατρός
<i>Ψυχολογική επιβάρυνση περιδαλπόντων</i>	Σουμπάρα Μάλαμα, Ψυχολόγος
<i>Οιστρογόνα και νόσος Alzheimer</i>	Καρανάσιου Χρύσα, Μικροβιολόγος
<i>Ασκήσεις προσοχής και μνήμης</i>	Τσάνταλη Ελένη, Ψυχολόγος
<i>Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις</i>	Καραολάνη Πηνελόπη, Ψυχολόγος
<i>Βιταμίνη E και νόσος Alzheimer</i>	Καπινά Βίκυ, Ιατρός

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΣΟ ALZHEIMER

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ Α.Π.Θ.

Η Γ Νευρολογική Κλινική του Α.Π.Θ. σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer διοργανώνει στα πλαίσια των προσυνεδριακών εκδηλώσεων του 10ου Επιστημονικού Συνεδρίου Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΟ ALZHEIMER την Κυριακή 25 Απριλίου στην Αίθουσα Τελετών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ώρα 10.00 - 22.00
Είσοδος ελεύθερη

Κυριακή 25 Απριλίου, 2004
Αίθουσα Τελετών του Α.Π.Θ.

Πρόεδρος:
Αριστείδης Κάζης,
Καθηγητής Νευρολογίας, Αντιπρύτανης

Εισαγωγή: Αριστείδης Κάζης

Α' Στρογγύλη Τράπεζα 10:00 - 11:00

Επιδημιολογία

Συντονιστές: Β. Κουτσογιαννόπουλος, Κ. Καπινάς

Επιδημιολογία της Άνοιας | Θ. Δαρδαβέσης
Επιδημιολογία της άνοιας στην Ελλάδα | Μ. Τσολάκη
Καφές 11:00-11:30

Β' Στρογγύλη Τράπεζα 11:30 - 13:30

Παθογένεια

Συντονιστές: Φ. Γραμματικός, Δ. Οικονομίδης

Γενετική Προσέγγιση | Α. Φιδάνη
Οξειδωτική Θεωρία | Α. Σαλήφογλου
Αυτοάνοσος Θεωρία | Β. Κιμισκίδης
Αγγειακή Θεωρία | Ο. Αργυροπούλου
Διατροφή και Άνοια | Δ. Οικονομίδης
Αναστρέψιμες Άνοιες | Ξ. Φιτσιώρης

Γεύμα 14:00-16:00

Γ' Στρογγύλη Τράπεζα 17:00-19:00

Διάγνωση.

Συντονιστές: Α. Ευκλείδη, Ι. Τσιτουρίδης,

Διαγνωστικά Κριτήρια | Σ. Ρηγοπούλου
Νευροψυχολογική Προσέγγιση | Φ. Κουντή
Διαταραχές Συμπεριφοράς | Ε. Κάζης
Εργαστηριακά Ευρήματα | Δ. Διβάνογλου
Νευροεπεικόνιση | Π. Παπαποστόλου
Η συμβολή της Πυρηνικής Ιατρικής | Γ. Γερασίμου
Διαφορική Διάγνωση | Σ. Μπισταντζοπούλου
Ανακοίνωση της Διάγνωσης | Ν. Κακογιάννη
Καφές 19:00-19:30

Δ' Στρογγύλη Τράπεζα 19:30-21:30

Αντιμετώπιση

Συντονιστές: Μ. Τσολάκη, Α. Κάζης

Μη Φαρμακευτική Αντιμετώπιση | Ε. Τσάνταλη
Αποκατάσταση της μνήμης, της προσοχής και του λόγου | Χ. Ζιάκας
Νομικά προβλήματα | Χ. Τσονίδης - Φ. Ταιτσόπουλος
Νευροχειρουργική προσέγγιση | Μ. Τσολάκη
Φαρμακευτική Αντιμετώπιση | Γ. Γκιουζέπας
Συμπτωματική Αντιμετώπιση | Β. Κόκκας
Αντιμετώπιση των BPSD
Μελλοντικές στρατηγικές

Δείπνο 22:00

"Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΝΑ ΞΕΧΝΟΥΝ"

Το Νοέμβρη του 2003 η Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών, εκδίδει στη Θεσσαλονίκη το βιβλίο της Χλόης Κουτσουμπέλη "Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΝΑ ΞΕΧΝΟΥΝ". Την έντεχνη, ασπρόμαυρη εικονογράφηση έκανε η γνωστή ζωγράφος της πόλης μας Βέτα Ρείση.

Αυτό που παρατηρεί ο αναγνώστης είναι ότι το βιβλίο είναι αφιερωμένο στη θεία Νούλα. Ένα υπαρκτό πρόσωπο στη ζωή της συγγραφέως που την εξοικειώνει με το πρόβλημα της αρρώστιας. Η πρωταγωνίστρια του βιβλίου είναι ένα κοριτσάκι επτά χρόνων. Μιλάει στο πρώτο πρόσωπο και μας αφηγείται την ασθένεια της θείας της Αφροδίτης, όπως την αντιλαμβάνεται η ίδια. Η συγγραφέας έχει αποτυπώσει στο βιβλίο την αθωότητα, τη σκληρότητα και ταυτόχρονα την τρυφερότητα της ηλικίας αυτής και μας ανοίγει έτσι ένα παράθυρο στην παιδική ψυχή. Η θεία Αφροδίτη που πάσχει από τη νόσο Alzheimer, είναι η μικρότερη αδελφή της γιαγιάς του κοριτσιού, δεν παντρεύτηκε ποτέ και ζει με την αδελφή της. Μέσα από την αφήγηση του παιδιού για τη θεία Αφροδίτη, μαθαίνει ο αναγνώστης τη πορεία της ασθένειας σε όλα τα στάδιά της. Το κοριτσάκι αντιλαμβάνεται σταδιακά την πραγματικότητα της θείας, από συζητήσεις που κάνει με τη μαμά του, από κουβέντες μεγάλων και από δικές του διαπιστώσεις και συγκρίσεις με τη προηγούμενη κατάσταση της θείας του. Η μαμά του κοριτσιού, η μοναδική και αγαπημένη ανιψιά της θείας Αφροδίτης, βιώνει και η ίδια έντονα το αίσθημα της απώλειας της θείας της. Παρόλα αυτά με πολύ υπομονή προσπαθεί να βοηθήσει τη μικρή

της κόρη, να αντιμετωπίσει την αρρώστια που κάνει τη θεία Αφροδίτη να ξεχνάει. Της εξηγεί ότι η "Σινική Τοιχογραφία" είναι η Αξονική Τομογραφία, μια εξέταση που θα κάνουν οι γιατροί στη θεία. Της εξηγεί για τα μικρά μπιλάκια που λέγονται κύτταρα και πως καταστρέφονται στο μυαλό της θείας και την κάνουν να ξεχνάει. Την καθοδηγεί να αντιμετωπίζει με αγάπη και τρυφερότητα τη θεία, να τη χαϊδεύει, και να την αγκαλιάζει συχνά, γιατί το χρειάζεται..

Η μικρή σκέφτεται: "για πρώτη φορά κατάλαβα προχθές, πόσο μόνη και φοβισμένη πρέπει να νιώθει η θεία και γιατί οι ζωγραφιές της έχουν τόσο πολύ μαύρο χρώμα επάνω! Για πρώτη φορά κατάλαβα πόσο πολύ η θεία χρειάζεται εμένα, τη μαμά, τη γιαγιά, το μπαμπά και ίσως ακόμα και το Χριστόφορο! Χρειάζεται την αγάπη μας για να φύγει το μαύρο από τις ζωγραφιές της και να μη νιώθει τόσο μόνη"

Έτσι το κοριτσάκι φέρνει στη θεία τις κούκλες του και παίζουν μαζί.

Βαφτίζουν τις κούκλες σε μια λεκάνη στο μπalkόνι της γιαγιάς. Η θεία δε θυμάται τα ονόματα, αλλά γελάει και είναι ευτυχισμένη!

Η συμβολή της Εταιρείας Alzheimer είναι πολύ καθοριστική στη ψυχολογική στήριξη της γιαγιάς αλλά και της θείας Αφροδίτης. Από τότε που αρχίζουν να πηγαίνουν στις συναντήσεις της εταιρείας, η γιαγιά αρχίζει να χαμογελάει. Μερικές φορές πηγαινούν σε ταβέρνα ή στις εκδρομές που διοργανώνονται. Η θεία Αφροδίτη ζωγραφίζει στις συναντήσεις της Εταιρείας και στο σπίτι εκθέτουν τα έργα της. Η μαμά προτρέπει τη γιαγιά να πάει και στο ανοιχτό πανεπιστήμιο, (ένα σχολείο που είναι ανοιχτό από πάνω γιατί δεν έχει ταβάνι). Η μαμά είναι δασκάλα και δίνει στο κοριτσάκι αλλά και σ' όλους μαθήματα ζωής και αγάπης, αποδοχής και κατανόησης της ασθένειας που κάνει τους ανθρώπους να ξεχνούν.

Ένα βιβλίο που πρέπει να διαβαστεί μέσα στην οικογένεια από παιδιά και από μεγάλους ταυτόχρονα.

Η Χλόη Κουτσουμπέλη γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1962. Απόφοιτος του Αμερικάνικου Κολλεγίου Ανατόλια σπουδάζει Νομική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Εκδίδει δύο ποιητικές συλλογές, τη μία το φθινόπωρο του 1984, με τίτλο ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΙΩΠΗΣ, Εκδόσεις Εγνατία και την άλλη το Μάιο του 1990 με τίτλο Η ΝΥΧΤΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΦΑΛΑΙΝΑ, Εκδόσεις Βιβλιοπωλείο Λοξίας. Ποιήματά της έχουν δημοσιευτεί στο περιοδικό "Ιώδιο", Ιανουάριος 1991, στο περιοδικό "Ρεύματα" Απρίλιος 1994, και στο περιοδικό "Παρατηρητής" Χειμώνας 1995. Το Νοέμβριο του 2002 εκδίδει το μυθιστόρημά της με τίτλο "ΨΙΘΥΡΙΣΤΑ", Εκδόσεις Παρατηρητής, το Δεκέμβριο του 2002 "ΤΑ ΚΟΥΤΡΟΥΒΑΛΛΑΚΙΑ", από το πέμπτο δημοτικό διαμέρισμα Θεσσαλονίκης, με εικονογράφηση των παιδιών του εργαστηρίου ζωγραφικής του πέμπτου Δημοτικού Διαμερίσματος. Συμμετέχει με το θεατρικό έργο "ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ" στο διαγωνισμό θεατρικού έργου που προκήρυξε το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Επίσης έτοιμα για να εκδοθούν είναι ένα παιδικό παραμύθι με τίτλο "Ο ΟΛΟΚ, Ο ΛΗΡΩ, και Ο ΜΕΝΟΣ" καθώς και μια καινούρια ποιητική της δουλειά με τίτλο "ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΩΝ".

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΝΤΩΝ

Βαρσαμπούλου Αναστασία, Ψυχολόγος

Δευτέρα και Παρασκευή
9.00 - 13.00

Φλέμιγκ 5, αίθουσα Κοινωνίας
Αγάπης

Ι. Ν. Μεταμορφώσεως

Πρόγραμμα ατομικής ψυχολο-
γικής υποστήριξης και ενημέ-
ρωσης

Τρίτη 9.00 - 13.00

Χαρίσειο

Ομαδική και ατομική
ψυχολογική υποστήριξη - ενη-
μέρωση

Πέμπτη 15.45 - 19.00

Αίθουσα Ιερού Ναού Κυρίλλου
και Μεθοδίου

Ομάδα συζύγων περιθαλπό-
ντων

Ομάδα παιδιών περιθαλπόντων

Ομάδα εδελοντών

Τετάρτη 9.00 - 13.00

Αίθουσα Ιερού Ναού Κυρίλλου
και Μεθοδίου

Πρόγραμμα εικαστικής θερα-
πείας

Κακογιάννη Νίτσα, Ψυχολόγος

Ομαδική Οικογενειακή
Θεραπεία

Πέμπτη: 16.30-18.30

Χαρίσειο

Απρίλιος στις ημερομηνίες:
1, 15 και 29

Μάιος στις 13 και 27

Ιούνιος 10 και 24

Τσάνταλη Ελένη, Ψυχολόγος

Πρόγραμμα ασκήσεων λόγου

Δευτέρα - Τετάρτη -

Παρασκευή 9.00 - 13.00

Φλέμιγκ 5, αίθουσα Κοινωνίας

Αγάπης Ιερού Ναού

Μεταμορφώσεως

Τρίτη πρωί

Ή ΚΑΠΗ Σταυρούπολης

Τρίτη απόγευμα

Μητροπόλεως 18, ΧΕΝ

(2^{ος} όροφος)

Μεσσήνη Χάιδω, Ψυχολόγος

Νευροψυχολογική εκτίμηση

Δευτέρα - Τετάρτη -

Παρασκευή,

Νοσοκομείο Παπανικολάου

Τρίτη

4ο ΚΑΠΗ Καλαμαριάς

Πέμπτη

8ο και 9ο ΚΑΠΗ Θεσ/νίκης

Παναγούλα Νατάσσα, Γυμνάστρια

Δευτέρα, Τετάρτη και Πέμπτη
9.00 - 12.00 μμ.

Δημοτικό Γυμναστήριο

Νεάπολης, Ρήγα Φεραίου 87

Τηλ. 2310 622131, κιν. 6938

874492

Κουντή Φωτεινή, Ψυχολόγος

Παρασκευή πρωί

Νοσοκομείο Παπανικολάου

Νευροψυχολογική εξέταση

ασθενών

Δευτέρα, Τετάρτη, Πέμπτη

9.00 - 13.00

Φλέμιγκ 5, αίθουσα Κοινωνίας

Αγάπης Ιερού Ναού

Μεταμορφώσεως

Πρόγραμμα ασκήσεων μνήμης

και προσοχής

ΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ:

ΧΑΡΙΣΕΙΟ: κάθε Τρίτη στις 9.00π.μ.

ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ: κάθε δεύτερη Τρίτη στις 18.00, ΚΑΠΗ Δήμου
Σταυρούπολης, Τζαβέλα 15.

ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ: Δευτέρα στις ημερομηνίες 19/4, 10/5 και 25/5, 7/
6 και 21/6, στις 18.30, Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Καλαμαριάς,
Πλατεία Σκρα και Καραμαούνα

ΘΕΡΜΗ: κάθε δεύτερη Τετάρτη στις 18.30

TV 100: στις 15.00 κάθε Πέμπτη

Για περισσότερες πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής
στα προγράμματα
της Εταιρείας στο τηλ: 2310 90 9000

24ωρη Γραμμή Βοήθειας Σωματίου Αλληλοβοήθειας Φροντιστών Ασθενών
με Νόσο Alzheimer (Σωματείο Αθήνας) Τηλ. 210 330 3678

Δελτίο εγγραφής μέλους

✂

Επιθυμώ να γίνω μέλος / να ανανεώσω την ετήσια συνδρομή μου στην Ελληνική
Εταιρεία Νόσου Alzheimer & Συναφών Διαταραχών και να έχω όλα τα προνόμια και συμ-
μετοχή σε δραστηριότητες της Εταιρείας. Ποσό ετήσιας συνδρομής 30 €.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΙΘΜ. Τ.Κ.

ΠΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΛ. e-mail:

Η διεύθυνση αποστολής της ταχυδρομικής επιταγής είναι:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER & ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

ΧΑΡΙΣΕΙΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ - ΤΕΡΜΑ ΔΗΜ. ΧΑΡΙΣΗ - ΑΝΩ ΤΟΥΜΠΑ

543 52 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, FAX: 2310 912645, e_mail: alzhass@med.auth.gr